

Κα Κ. Καλλιάν
Βιογραφία 33

ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'.
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 23

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

ΧΑΛΚΙΔΑ
ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1944

ΠΡΩΤΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ (1)

«ὁ δικός μου ἥλιος σβύστηκε γιὰ πάντα» (2)

ΤΟΥ Κ. Κ. Μ. ΚΑΛΛΙΑ

Τὸν γνώρισα στὰ τελευταῖά του χρόνια· ἡ δράση του καὶ ἡ ἀκμή του εἶχαν περάσει πιά· βρισκότανε στὸ περιθώριο κι' ἐμόναζε στὸ «ἀσκηταριό» του τοῦ συνοικισμοῦ Ζωγράφου· οἱ ἐπισκέπτες ποὺ διέκοπταν τὴ μονότονη γαλήνη τῆς μοναξιάς του ἦτανε λιγοστοί, ἐνῶ ὅλοι μας εἴχαμε χρέος νὰ τοῦ προσφέρωμε συχνότερα τὴ χαρὰ τῆς εὐθυμίας καὶ, τώρα τελευταία, καὶ τὴν ἀνακούφιση τῆς συμμετοχῆς στὸν ἀγιασμένο πόνο του.

Ἄν ἦθελες ὅμως νὰ τὸν γνωρίσεις ἦτανε εὐκαιρία ἡ μοναξιά του· ἀρκεῖ νὰ τὸν πλησιάσεις μὲ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον, μὲ πρόθεση κατανόησης, μὲ λίγη ἀγάπη, μικρὸ ποσοστὸ ἀπὸ κείνη ποὺ θὰ σοῦ παρεῖχε ἀπειδώλυντα σὲ λίγο Ἐκεῖνος. Ἦτανε τόσο ἀνεπιτήδευτος καὶ εἰλικρινής, ἀπλὸς καὶ τίμιος, ἡμερος καὶ καλοκάγαθος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἶχε μιὰ διάθεση ἐξομολογητικὴ νὰ σοῦ ἐμπιστευθῆ τοὺς πόνους ποὺ τὸν βασάνιζαν νὰ σοῦ ἀποκαλύψῃ τὸν ἐκνὸ του, τὴ δραματικὴ του ζωὴ, ποὺ τόσο σπάνια γνώρισε τὴ χαρὰ Ἔτσι, ἀπὸ τὴν οἰκειότητα τῆς προσωπικῆς αὐτῆς ἐπαφῆς μέσα στὸ ἰδιαιτέρο κλίμα του τοῦ Ζωγράφου ἢ στὴ Χαλκίδα, ἀπὸ τὴν τελευταία ἀλληλογραφία του μὲ ἄλλους ἢ μαζί μου κι' ἀπὸ τὸ «ἡμερολόγιο τοῦ θρήνου» φαίνεται πὼς ἡ ἐπιθυμία του ἦταν νὰ καοῦν ὅλα του τὰ ἡμερολόγια. Αὐτὸ τὸ μαθαίνω τώρα, ἀπ' ὅλα αὐτὰ πολὺ περισσότερο παρὰ ἀπὸ τὶς συγκεκριμένες ἀφηγήσεις του καὶ τὸ λογοτεχνικὸ ἔργο του, ἔφτασα νὰ πιστέψω πὼς πλησίασα τὴν ἀδολή ψυχὴ του, πὼς τὸν ἀισθάνθηκα πραγματικά.

Μιὰ πρόχειρη σκιαγραφία, σὰν αὐτὴ, πλέρια νὰ τὸν ἀπεικονίσῃ δὲν μπορεῖ, οὔτε ὡς ἄνθρωπο κί· κάποια χαρακτηριστικὰ του μόνον ζωηρότερα εἶναι συναθροισμένα σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο καὶ διατυπωμένα ἴσως σὲ τόνο καὶ σκοπὸ, λίγο—πολύ, ἐπηρεασμένους ἀπὸ τὴν ἐκφραση τοῦ πόνου ποὺ εἶχε σφραγίσῃ τὴ συγκινητικὴ ζωὴ του καὶ τὸ τραγικὸ του τέλος.

Τραυλάντωνης ἓνα ὄνομα ποὺ δὲν ἔσβυσε μαζί μὲ μιὰ ζωὴ, ἓνας βαθὺς καὶ σεμνὸς ἐπιστήμων, Νέστορ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀρχιεργάτης τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ψυχολόγος σὰν ἐμνευσμένος παιδαγωγός,

(1) Γράφτηκε ὁλόκληρο τέλος Ἰουλίου. Ξανακοιτάχτηκε ἀρχὲς Σεπτεμβρίου 1943.

(2) Ἀπὸ γράμμα του τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1941 πρὸς τὸν συντάκτη αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου.

δάσκαλος ἀλησιμόνητος, φιλόλογος σοφός, κριτικὸς ἐμβριθῆς καὶ νηφάλιος καὶ πρὸ παντὸς ἓνας ἄνθρωπος, ἓνας ἀσύγκριτος ἄνθρωπος.

Ἐνας τύπος συμμετρικὸς μὲ τετράγωνη λογικὴ καὶ ἀνεπιτήδευτη σοφία, ἓνας «παιδικὸς καὶ καλοκάγαθος γίγας» (3) μὲ ἀπονήρευτα μάτια καὶ ἥπια, ἀτονη ἐκφραση, ἓνας ἄνθρωπος ποὺ σοῦ παρεῖχε ἀμέσως τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας κοντὰ του καὶ σοῦ ἐνέπνεε βαθεῖα ἐμπιστοσύνη, ἓνας ἀγνὸς Ρουμελιώτης, ἓνας Μεσολογγίτης φωτισμένος.

Ἡ γλυκύτατη καὶ τόσο συγκρατητικὴ ἀνωτερότητά του εἶχε προτιμήσει τὴν υπερέφανη μόνωση σὰν τρόπο ζωῆς «ἦτανε τραβηγμένος μακρυνὰ ἀπ' τὸν πολὺ κόσμο ἀπὸ μιὰ μοναστικὴ διάθεση βαθύτατον στοχαστὴ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μιὰ ἄιακή «μισανθρωπία» ποὺ ἀποτελοῦσε τὴν ἀσπίδα του καὶ τὸν προστάτευε ἀπὸ τοὺς κινδύνους ποὺ τὸν ἀπειλοῦσαν ἀπὸ τὴ μειλίχια ὑποχωρητικότητά του στὶς μικρόπρεπες διεκδικήσεις, ἀπὸ τὴν ἀδύναμη θέλησή του, ἀπὸ τὴ μεγάλη του καλωσύνη, ἀπ' τὴν ἔλλειψη μαχητικότητας μέσα στῆς μικρότητας τὸ στίβο. Φαίνεται μάλιστα πὼς τῆς ἀδυναμίας του αὐτῆς εἶχε συνείδηση καθαρὴ ὁ ἴδιος, ὅπως μπορούμε νὰ συμπεράνωμε ἀπὸ τὸ «ἡμερολόγιο τοῦ θρήνου.» Ὅλες οἱ γνώσεις—γράφει—ἀκόμη καὶ τὸ λογοτεχνικὸ ἔργον (ἂν πιστέψω ὅτι εἶχα καὶ τέτοιο χάρισμα φυσικὸ) δὲν μοῦ ἐχρησίμευσαν τίποτα στὴ ζωὴ μου, ἀφοῦ δὲν κατόρθωσαν νὰ μὲ δυναμώσουν ψυχικά καὶ στὴν πιὸ ἀσήμαντη λεπτομέρεια τῆς καθημερινῆς ζωῆς...»

Ὁς λογοτέχνης ζωγράφιζε συνήθως τὴ ζωὴ καὶ τὴν ψυχὴ τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων τῆς ἐλληνικῆς ἐπαρχίας κι' ἔγραφε φυσικά, ἔτσι ὅπως αἰσθανότανε: ἡ ἀφήγησή του εἶναι ἀνετη πάντα καὶ εἰλικρινής καὶ συχνὰ προκαλεῖ συγκίνηση· ἡ γλῶσσα του συνήθως εἶναι δημοτικὴ χωρὶς ὑπερβολές, ἀλλὰ καὶ τὴν καθαρεύουσα χειρίζεταν ἀριστοτεχνικά· τοὺς τύπους του ἢ τοὺς εἶχε ζήσει ὁ ἴδιος (φαίνεται ὅτι μερικὰ ἀπὸ τὰ θέματα τῶν ἔργων του εἶναι δανεισμένα ἀπὸ τὴ ζωὴ του), ἢ τοὺς εἶχε γνωρίσει ἀπὸ κοντὰ μὲ τὸ εἰσδυτικὸ βλέμμα τοῦ κοινωνικοῦ ἀνατόμου καὶ μὲ τὴν καλωσύνη τοῦ πονετικοῦ συνανθρώπου. Ἐμεῖς οἱ κλη-

(συνεχίζεται στὴν 8η σελίδα)

(3) Κοίταξε τὸ ἄρθρο τοῦ Α. Τερζάκη «ὁ δάσκαλος» στὴν «Πρωτὰ» τῆς 28/1/1943.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΟ ΠΑΡΘΥΡΟ...

Δυὸ ἄνθρωποι, μάλωσαν. Εἶπε ὁ ἓνας στὸν ἄλλον δείχνοντάς του μιὰ— «χειραφετημένη» γυναῖκα: Νά, ὁ κόσμος ποὺ ἔρχεται.

Κι' ὁ ἄλλος τ' ἀπάντησε: Τώρα... Ὁ κόσμος αὐτὸς ἔχει ἔρθει. Ἄν δὲν ἦσουν.. κοιτῶς, θάβλεπες γύρω σου τὴ γυναῖκα «φτασμένη». Δὲν εἶναι πιά «ἡ Κυρία» τοῦ οἴκου μας, ἡ παιδοκομῆτρα τῶν παιδιῶν τῶν δικῶν μας. Εἶναι τώρα πιά, ἡ συναγωνίστριά μας στὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, τὸ πουλί ποὺ δὲν πέταξε μὰ ποὺ δὲν ἀνέχεται νάβαι τὸ σπῆτι κλουβί του. Μπαινοβγαίνει στὴν ὁρθάνοιζη πόρτα του κατὰ βούληση, χωρὶς φόβος καὶ πάθη. Νά, ἴδες: τὴν Ἰδὲς τὴν ταμία, σαχνιλογράφο, γραφιά, ἀκόμα καὶ τσαμπαρισσοῦσά μας, σωφὲρ μας. Δουλεύει. Στὴν πλατφόρμῃ τῆς βιοπάλης κι' οὐτὴ, «ἄσπυρα» ἀνταγωνίστριά μας στοὺς στίβους. Καὶ εἶναι μοντέλινα. Συγχρονισμένη, ἀποφασιστικὴ, φιλεύθερη, κατακτάει τὴ ζωὴ της. Δὲ ζητᾷ πιά τὴν προστασία τοῦ ἄρρενα, δὲν ἀνέχεται τὴν «ὑπεροχὴ τοῦ ἄλλου φύλου». Τὴν μειονεχτικὴν πλατὶ ἀπὸ τὸ σύζυγο θέσει της, τὴν ἔχει πιά προσβολὴ της. Ὅχι «κυρία του» καὶ «κύριός της» — ὦ ἄνθρωπε — μὰ σύντροφός του καὶ συνδοιπόρος στοῦ βίου. Κι' οἱ δυὸ μαζί «πρῶτοι κι' ἴσοι».

Ἀποτέλεσμα; τίποτα! Γιατί οἱ συζητητές μας.. ἀρπάχτηκαν κι' ἀλληλοβοιστήσαν.. ὠραία! Γουρῶν! κακοπίστες! ἀγαμίματα! Κι' ἔτσι, ἀντὶς νὰ βγάλουμε ἀπὸ ἐκεῖ ἕνα συμπέρασμα.. ἀπολάσαμε ἕναν κανγα, ἀπ' τοὺς λίγους. (1) Ἄς τοὺς ἀφήσουμε λοιπὸν νὰ καταπίνουν τόσα σὰν δημηρικοὶ θεοὶ τὴ χολὴ τους, κι' ἄς ἴδωμε μόναχοι μας τί μπορεί νάβαι τὸ ζήτημ' αὐτό, καὶ ποιὸ συμπέρασμα μπορεί νὰ βγάλουμε αἰσίμας.

Λοιπὸν; Ἡ Γυναῖκα (καὶ μάλιστα, ἡ Ἑλληνίδα γυναῖκα).

Εἶναι ὁ κόσμος ποὺ ἔρχεται ἢ ὁ κόσμος ποὺ ἔχει ἔρθει; Ἐφτάσε τὶς κοινωνικὲς ἐξελίξεις της — τὰ δικαιώματά της μαζί μας — ἢ καθυστερημένη, ἀπληροφόρητη, ἀδιάφορη, βραδυπορεῖ στὴν ἀπόστασι; Ὅριστε;

Νά, μιὰ ἀπάντησις δύσκολη. Δύσκολη. Διόλου. Μὰ ὑπάρχει τόση σιὸ ζήτημα σύγχυσις, τόση στὴν ἐπιφάνεια ἀπάτη, ποὺ ἡ πρόχειρη ἢ «κεκτημένη» ματιά, νὰ τὴν πάθει. Καὶ νὰ ἴδῃ τὸ ἀντίθετο. Γιατί τὸντι, ἀπατάει. Βλέπουμε τὴ «μοντέρνα» γυναῖκα, νὰ πολιτικολογεῖ, νὰ κἀνίζει. Καὶ μὰς φαίνεται αὐτὸ «χειραφετημένη» «φτάσιμο» τῆς φυλετικῆς της καριέρας. Τὴ βλέπουμε γραμματικὴ ἢ τραμπαριέρισσα καὶ τὸ περνᾷμε γιὰ «νίκη». Τὴν ἀκοῦμε νὰ λέει γιὰ «πολιτικὸ γάμο» πολλὰ καὶ—ἀπλοϊκὰ—τὴν πιστεύουμε. Μὰς προσφέρει τὴν ταμιακίτριά της; θαρετὰ καὶ μένουμ' ἐμεῖς.. πεπεισμένοι καὶ πρᾶοι! Τὴν κἀμαρόνουμε δικηγορίνα ἢ τοκοκρίστρια κι' ἐπιδοῦς μὰς τρέχει στὶς ἄλλες, στὶς νοικοκυρῆς τῶν σπιτιῶν μας. Σκεφτόμαστε ὅτι τὸ ζήτημα λύθηκε. Ἐνα βῆμα ἀκόμα—σκεφτόμαστε—καὶ νά τὴν τὴ γυναῖκα στὸ ὕψος. Ἐλεύθερος ἔρωτας, δικαίωμα ψήφου, πολιτικὰ δικαιώματα. Βουλευτίνα, Προέδρισα—απολόρισσα μὲ..λίπα φλεγματικὴ καὶ γάδνια. Νά, οἱ φραγμαὶ τοῦ σπιτιοῦ, ἡπαντοδυναμία τοῦ συζυγοῦ, σύζυλη ἢ κοινωνικὴ φάκα κομάτια. Βαστίλες κοινωνικῆς ποῦ

τὶς ἄλωσε μὲ τὴ δικὴ της τὴ μάχη, χειροπέδες φυλετικῆς ποῦ τὶς ἔσπασε ἢ δικαίη ὁγῆ της...

Καὶ ὅμως, καὶ ὅμως... Ὅλ' αὐτὰ εἶναι φρούμαρα μορφῆς ἀπατηλῆς μιᾶς ἀλήθειας. Τῆς μαῦσης ἀλήθειας ὅτι ἡ γυναῖκα (καὶ ἐδῶ—ἂν καὶ γίνονται καὶ...στὶς Ἑθρώπας αὐτὰ—ἐννοῶ τὴν Ἑλληνίδα γυναῖκα) εἶναι ἀκόμα...θηριαμά μας καὶ σκλάβια μας. Ὑπαρξη— μὲς στὴν ἀνυποψία της—χαυνή. Καὶ εἶναι ἡ πρῶτη τοῦ σπιτιοῦ ὑπηρέτρια. Ὅς ἐπιτοπλεῖστο ἀγρόματιη—μὲ τὴν πλατειὰ σημασία τῆς λέξης—ἢ μὲ μὸρφωσι «τοῦ καθωσπρεπισμοῦ» μιᾶς «Κυρίας»—δὲν αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκην γιὰ τίποτα ἀπ' ὅλ' αὐτὰ κι' ἀπ' τὰ τέτοια: Ἴσοτιμία, γάμο πολιτικὸν, χειραφετήσι, δικαίωμα ψήφου καὶ ἄεστα. Ὅλ' αὐτὰ...τὰ τσαμπουνάμε ἐμῆμην της, καὶ μᾶλλον...τὴ συκοφαντοῦμε χροῦσά! Καὶ ἂν ἠθελεν ἐνοεῖ ἀπ' ὅλ' αὐτὰ τὰ μισά, θὰ μὰς τῶλεγε μόνη «Ὅχι κύριοι!..» (Τὸ γιὰ τὶ, θὰ τὰ ποῦμε σὲ κάνα χρονολογίωμα ἄλλο. Γιατὸ παρὸν διαπιστώνουμε ἀπλῶς τοῦτι τὰ πράγματα).

Λοιπὸν—«ὄχι κύριοι!...»

Δουλεύει στὸν κοινωνικὸ βουδισμό μας, ἀνύποπτη, ἐνχαιοιστημένη, «ὠραία.» Ἀφωσιωμένη στὰ ἔργα της, στὸ σύζυγο καὶ στὴν στοργὴ τῶν παιδιῶν της; νοικοκυρά—καὶ τῆς πλεῖστες φορῆς—μαγειρίστρια τους καὶ δούλα τους; μᾶλλον...χαμογελάει μὲ τὶς ἄλλες. Μ' αὐτὶς—καὶ μὲ μὰς ὅσους—τοὺς γινόμαστε αὐτόκλητα ὑπερασπιστῆς καὶ προστατῆτες τους. Κι' ἂν μοροῦσαν οἱ ἴδιες αὐτῆς νὰ μὰς: τὸ ποῦν, θὰ μὰς τῶλεγαν: Μὰ κυρίες μας καὶ κύριοι, ποιὸς σὰς εἶπε ὅτι θεωροῦμε τοὺς ἄντρες μας τύραννους, τὸ παιδοκῶμι δουλεία, τὴ γραμματικὴ ἀτελευθερησὴ καὶ τοῦ τῶμα τὴν ὁδηγὸ εὐτυχισμένη; Ποιὸς σὰς γέλασε ὅτι ἡ λογιστίνα, ἡ ὑπάλληλος, ἡ ἐπιχειρηματίνα ἢ ἡ ταμία, δὲν ὄνειρευόνται κι' αὐτῆς «ἀποκατάστασι» στέγη συζυγικὴ—καὶ μάλιστα «νόμιμη»—νοικοκυριό, παιδιά καὶ μπουγάδα; Καὶ πὼς δὲν ξαναγοῦσαν «σιὰ σπῆτια τους» ὅταν ἀπ' αὐτῆς παντρευτήσαν; Ὅσοιοι μὰς εἶστε μὰ τὴν ἀλήθειαν ἀδερφεῖ! Δὲν ἔσθουμε ἂν εἴμαστε ὁ κόσμος ποὺ ἔρχεται, μὰ γιὰ τὸ παρὸν, διόλου δὲν εἴμαστε ὁ κόσμος ποὺ ἔχει ἔρθει. Αὐτὸς—ὁ τελευταῖος—βρίσκειται στὴ φαντασία μας μόνο... Αὐτὰ θὰ μὰς ἔλεγε.

Καὶ θυμάμαι μιὰ, παληά—μὰ σὰν χθεσινὴ μιὰ σκηνή. Πήγαίνα μ' ἕνα τῶμα τῆς Ἀθῆνας. Σὲ μιὰ στάση, μιὰ κυρία (προέδρισα—ὅπως ἔμαθ' ἀργότερα—...σωφραζετικού σωματίου!—φάνηκε ἐκειδὰ πὼς!) ἀνέβαινε. Στὴν κίνησὴ της νὰ σκαρφιάσει στὸ τῶμα, κάποιος κύριος—ὄρθος στὴν πόρτα—τὴν ἐπίασε θαρετὰ ἀπ' τὸ μπράτσο. Ἡ Κυρία ἀνέβηκε καὶ καθὼς ὀρθοστάθηκε, στράφηκε καὶ—μὴδὸς σὲ ὄλους μας—τοῦπε: Ἄπορῶ ποῦ βρήκατε αὐτὸ τὸ δικαίωμα κύριε!...

Κι' οὐτὸς, χαμογελόντας, ἀπάντησε: Μὰ πρέπει Κυρία μου νὰ εἶχα πολὺ περισσότερο, γιὰ νάχουμε κάμει μαζί δυὸ παιδιά!...

Ἡταν...ὁ ἄντρας της!...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

ΕΤΟΙΜΑ ΠΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙ

Νίκου Παπαγεωργιοπούλου: «**Δακρυσμένοι Ἄγγελοι**»—ποιήματα.

Ἀντρέας Ζώντου: «**Ταξείδια καὶ Διηγῆματα**».

(1) Πρόκειται γιὰ τὸν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ θεατρικοῦ ἔργου «Ἐνας κόσμος ποὺ ἔρχεται» τοῦ κ. Π. Παλαιολόγου γνωστοῦ κ. κ. τοῦ συγγραφέα μὲ τὸν κ. Σπ. Μελά.

ΟΙ ΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΡΥΩΤΑΚΗ ΚΑΙ ΣΚΑΡΙΜΠΑ

Τοῦ κ. Τάκη Δόξα

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Σὰν τέτοιον οἱ νέοι τὸν δέχονται τὸν ποιητὴ θελητικὸ γιὰ τὸ ὕψος του, τολμηρὸ στὶς εἰκόνες του, ἀτίθασσο, ἴδιον κλόουν, ποὺ κινεῖται ἀέναια κι' ἀπειθάροχητα, ξεσπώντας σὲ λυρικὲς ἐξάρσεις μὲ φῶτα καταπληκτικὰ. Ζηλεύουν, λοιπὸν, τὸν τεχνικὸ του λόγο, τὴν παρομοίωσὴ του, τὴ νευρικότητα τοῦ σίχου του, ὄλα, γενικά, τὰ ἔξωτερικά της ποιήσεως του στοιχεῖα, ποὺ πιγιδεύουν τοὺς νέους καὶ τὶς φιλοδοξίες των. Καὶ μιμοῦνται τὸ Σκαρίμπα στὴν ἔξωτερικὴ μορφή κι' ἐμφάνισιν τοῦ ἔργου του, ἐνῶ στὸ βάθος μένουσιν ἔνοιος πρὸς κάθε ἔσωτερικὸ κίνητρο, ποὺ τυχὸν θ' ἀφομοίωσιν τὴν ψυχοσύνθεσὴ τους μὲ τὴ δική του. Ὁ Σκαρίμπας εὐκολα μπορεί νὰ παρασταθεῖ σὰν ἓνας μάγος, ποὺ πλανεύει καὶ παρασύρει. Ἀπόδειξιν ἡ σχολὴ του, ποὺ δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁμοίους ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἀπὸ νέους γοητευμένους ἀπ' τὰ ἐκφραστικὰ του μέσα, ποὺ προσπαθοῦν μ' αὐτὰ νὰ ἐπενδύσουν ἀτιμωφαιρῆς διαφορετικῆς ἀπ' ὅσες συγκλονίζουν κυριολεκτικὰ τὸν ποιητὴ. Ἔτσι, ἡ εἰλικρίνεια, ποὺ πάντα σιὸ ἔργο του ἀπ' τὸν ἑαυτὸ του δι-ορέτεσε ὁ Σκαρίμπας, μεταβάλλεται σὲ ὑποκρισία γιὰ τοὺς ὁπαδούς του, ποὺ μάταια κοπιᾶζουν νὰ εἰσχωρήσουν σιὸ ψυχικὸ του περιβάλλον.

Εἶναι λοιπὸν, βυσικῆς ἢ διαφορῆς, ποὺ χωρίζουν τὶς ποιητικῆς σχολῆς τοῦ Καρυωτάκη καὶ τοῦ Σκαρίμπα, μολονότι ἡ δεύτερη εἶνε ἀπόγονος ἢ μᾶλλον ἐπακολουθήμα ἀναγκαῖο κι' ἀναθεώρησι καὶ ἀποκατάστασιν τῆς πρώτης: διαφορῆς τέτοιης, ὅσες πολλῆς μολοῦν νὰ ὑπάρξουν ἀπ' τὴν οὐσίαν (ἢ ὁμοιότητα τῆς ὁποίας θεμελιώνει τὴν πρώτη σχολή) ὡς τὴν ἔξωτερικὴν μορφή, ποὺ χαρακτηρίζει σὰ μιμητικὸς τρόπος τὴ δεύτερη. Τὸ γνωρίσμα δηλαδή, τῆς πρώτης εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ ταύτιση, ἐνῶ τῆς δευτέρης ἡ ἔξωτερικὴ ἀποζητήσι. Τέλος

ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

Πεζὰ τραγούδια

Εἰσαί

Εἶσαι γιὰ μένα τοῦ κόσμου ὅλη ἢ ζωὴ κι' εἶμαι γιὰ σένα ἕνα τίποτα.

Εἶσαι γιὰ μένα ἢ χαρὰ καὶ καὶ τὸ φῶς κι' εἶμαι γιὰ σένα ἓνας ἀδιάφορος.

Εἶσαι γιὰ μένα ἢ γλυκεριά τῆς ζωῆς μου παρηγοριά κι' εἶμαι γιὰ σένα ἕνα βάρος.

Εἶσαι γιὰ μένα ἢ Παναγία, ἢ Κυρία, ποὺ προστά της γονατίζω μὲ πίστι καὶ συγκίνησι, κι' εἶμαι γιὰ σένα ἓνας ἀνώνημος μάρτυρας χωρὶς δόξα.

Εἶσαι γιὰ μένα παρήγορος ἄγγελος τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς θλίψις μου, κι' εἶμαι γιὰ σένα ἓνας κακὸς ὁδηγός.

Εἶσαι γιὰ μένα τὸ ἴδαλμα μιᾶς ἀτέλειωτης ἐρωτικῆς λατρείας κι' εἶμαι γιὰ σένα ἓνας κάποιος, περὶ καμμιὰ συγκίνησι δὲν μπορεί νὰ σοῦ δώσει.

Εἶσαι γιὰ μένα τὸ γάργαρο δροσερὸ νερὸ τοῦ βουνου, ποὺ δροσιζει τὸ φλογισμένο μου στόμα, κι' εἶμαι γιὰ σένα τὸ βρομονέρι, ποὺ φέρνει τὸ θανατερὸ κίτρινο πυρετό.

Εἶσαι γιὰ μένα ἓνας Ἄγγελος θεῶς κι' εἶμαι γιὰ σένα ὁ αἰώνιος Γαῖωνος, ποὺ λέει πάντα τὸ γνωστὸ λυπητερὸ τραγοῦδι του.

Ἀντρέας Ζώντος

Ἀπὸ τὰ «πεζὰ παληὰ τραγούδια»

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

... Λοιπὸν τὸ πλοῖο χάθηκε καὶ δὲ θὰ φύγω Ἄλθθεια... καινούργιο ἤλιο δὲ θὰ ἴδω, ξένα πουλιά. Θὰ μείνω. Θὰ μείνω πάλι, νὰ μοῦ λῆς γνώριμα παραμῦθια, ... χιλιοεπιωμένα—ποῦ στορᾶς—μὲ κείνο σου τὸ φῆνο.

Ταλέντο πῶχης στίς... ψευτιές. Γιὰ ἀπέραντι ἀκρογιαλίας μιᾶς ξένης γῆς, σὰν ζουγραφία ἢ σὰ φάντασμα ποὺ μοιάζει ποῦ ἡ παναγίης της σὲ κοιτᾷν πίσ' ἀπ' τὰ μανοῦλια γλυκά, στὰ ρημοκλήσια της—τὶς ὠρες ποὺ βραδυάζει.

Νὰ λῆς... γιὰ ὀρίζοντες πλατειούς καὶ γι' ἄγρια λιμάνια, καθὼς ἐμένα οἱ πόθοι μου στὰ ἴδια πᾶνι' ἀχνῆσθια, ...θ' ἀργοτραβᾷν—σχυφτὴ σειρὰ—χαμένα καμαβάνια περνώντας ἀπ' τὴν ἔρημο τοῦ νοῦ μου ἀνάρια... ἀνάρια.

Ἡ νὰ μοῦ λῆς κι' ἐγὼ ν' ἀκῶ. Γι' αὐτὴν τὴν πολιτεία... γιὰ τὴ χαμένη Οὐγκιαζίν, ποὺ βούλιαξε. Τὶ κρῖμα! καθὼς μὰζὺ θὰ φεύγουμε—τὶ τραγοῦδι ἀστεία, φανταστικὰ στοὺς δρόμους της, τοὺς κούφιους μ' ἀδειο βῆμα.

Κ' ἐνῶ θὰ λυώνω ἀκούγοντας κόντὰ σου μαγεμένη, Γι' αὐτὰ τὰ ὠραία καὶ τ' ἀφταστα ποὺ δὲ θὰ ἴδω ποτὲ βου. Ὅλο ἡ ἀχόρταγη ψυχὴ μου' ἀχ! ὄλο θὰ περιμένει, κάποιον καράβι νὰ φανεῖ. Τὶ εἰσωνία θεέ μου!

Ὅς ποὺ μιὰ νύχτα ἀδιάφορη γι' αὐτὰ τὰ... παραμῦθια Ἡ θὰ γείρω καὶ θὰ ὄνειρευτῶ κάποιον ὄνειρο—ἄλλο... ἄλλο καὶ θὰ σ' ἀφίσω ἐδῶ τυφλόν. Ἐνῶ ἀπ' ἀλλάργα ἀλήθεια κάποιον φουγάρο τὸ ὕστατο θὰ μοῦ σφυραῖει σιτιᾶλο...

Καλλιόπη Σκαρίμπα

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Τὸ πάνου—κάτου τοῦ νεροῦ

Ὁ Ἀριστοτέλης τοῦ καιροῦ, Ζητώντας νὰ ἐξηγήσῃ.

Ἔτσι τὸ πῆρε σὰν καῦμό, Κι' ἐβούτηξε μέσ' τὸν πορθημό, Γιὰ νὰν τὸ λύσῃ...

Παρὰ νὰ πέσῃ νὰ πιγιγῆ

Κάποιον παληὸ κρασποληγῆ, Ποῦ στὴ Χαλκίδα ὑπερετοῦσε.

Τὸ πάνου—κάτου τοῦ νεροῦ, (Γιὰ σὰς ταβῆρες τοῦ καιροῦ)

Μὲ τὸ κρασί τὸ μελετοῦσε...

Ἄ. Ἀνακλιώτης

«Μακεδονικὰ Γράμματα»

Ἀπὸ τοῦ θεματικοῦ τῆ νύμφῃ μᾶς ἦρθαν, γεμάτα δροσιὰ καὶ χάρη, τὰ πρῶτα 2 φύλλα τοῦ καινούργιου 15ῆμερου Λογοτεχνικοῦ κι' Ἐπιστημονικοῦ Περιηδικοῦ, «Μακεδονικὰ Γράμματα» μὲ διευθυντὴν τὸν κ. Κώστα Δ. Μαρινάκη. Τὰ χαίρειζόμε με τὴν περὶ ἀνυπόκριτην χαρὰ καὶ τοὺς εὐχόμεθα κάθε προκοπή.

"ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ,"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ίδιοκτήτης: ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

Κατοικία: Ἀρεθούσης 36

Γραφείον - Τυπογραφείον: Ἀγγελῆ 26

Τηλέφωνον: 3-45 - ΧΑΛΚΙΔΑ

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Κ. ΣΥΛΙΒΟΣ

Ὅδος Ἀποστόλη 1

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐτησίᾳ Δραχ. 50.000.— Ἐξάμηνος Δραχ. 25.000.

Γιὰ Δήμους, Κοινότητες, Τράπεζες καὶ διάφορους ὀργανισμούς: ἔτησίᾳ Δραχ. 100.000.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Συνδρομὲς καὶ Καταχωρήσεις προπληρώνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ—ΕΠΙΤΑΓΕΣ—ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ κλπ.

Πρὸς τὸν κ. Ἀντρέαν Ζώντον—Χαλκίδα

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 5.000

Τ Ε Λ Ο Σ

Ιδανικὴ δὲν ἴσουςα γιὰ μένα
μῆτε καὶ στα ὄνειρά μου σ' εἶχα μιλῆξει
ἀπο σένα δε γύρεψα τὴ λέξη
πὸν κρατούσαν τα χεῖρά σου κλεισμένα.

Της ἀγάπης ὅ,τι σου εἶχα εἰπωμένα
ἦταν γι' ἄλη, ὡς κι οἱ στίχοι πούχα πλέξει
τοῦ ερχομού σου ἢ ἀγωνία δὲν εἶχε παίξει
στὴ καρδιά μου τραγουδιὰ πονεμένα.

Κι ὅμως ὅταν τὸ γράμμα μου εἶχα κλείσει
τὸ στερνο, με τὴν τόσην ψυχρότη
καὶ γαλήνη—σαν ἔρημο ξωκλήσι—
πὸν θὰ σοῦλε «δε θέλει δάκρυα ἢ θλίψη»
δὲν μπορῶ νὰ στο πῶ: μου φάνηκε ὅτι
κάποιο φῶς ἢ ἕνας ἴσκιος μούχε λείπει...

* * *
Ἄπ' τὶς «Ἀπογειώσεις»
Βόλος

Λεπτέρης Ραφτόπουλος

ΛΟΓΙΣΤΗΣ

τοῦ Γιάννη Σκαρίμπα

Ἡμερήσια σκέψις μας ἢ δραχμὴ
καὶ γραμμὲς πλαγίως καὶ καθέτως,
ἴδιο ἐμβατήριον πάει τὸ ἔτος
«χρόεπιστώσεις» ἢ κάθε στιγμὴ

* * *
«Χρῆσθωρα», «Ἀποσβέσεις Μηχανῶν»
σᾶ φανιάροι οἱ ἀριθμοὶ γραμμῆ
Βῆμα, θυμὸ ἢ γραφομηχανὴ
καὶ κλείνει ἢ κίνηση ἡμερῶν, μηνῶν.

* * *
Μέσα ἀπὸ τίς στοιβές τὰ βιβλία
χιμναίως βουίζον σὰ μελίσσια,
ταξιδεύουν γιὰ τὸ Πόρτο Ἰσπία
τ' ἀφταστα τῆς νιότης μας τὰ πλοῖα.

Νίκος Παπαγεωργόπουλος

(Ἀπὸ τοὺς «Δακρυμένους Ἀγγέλους»)

Ὁ Ἑλληνικὸς Στίχος

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Θάρθῳ μὴν ἀγγὴ τοῦ Ἀπρίλη, πὸν ἄλικα
δόδα θὰ μαδᾶ στὴν πνοὴ τοῦ ἀνέμου,
λίγο φῶς νὰ πῶ στὸν ἀνθοκάλυκα
τῆς φιλίας σου, φίλε μακρυνέ μου.

* * *
Νὰ φανοῦν ζητώντας τ' ἀφανέρωτα,
σύνητομα με πρόφτασε τὸ βράδυ
προδομένους κάθε ὄνειρον κι' ἔρωτα
φυλαχτὸ δὲν ἔχω οὔτ' ἕνα χάδι.

* * *
Μὲ τὸ νοῦ, σκληρὸ διαμάντι, ὀάγισα
τῆς καρδιάς: τὸ κρύσταλλο, κι' ἀκόμη
οὔτε ἡ Μοῦσα. ἢ ἄλλη Μοῖρα, ἢ μάγισσα,
δάφνη δὲ μοῦ ἀρφώσε στὴν κόμη

* * *
Τὸ στερνο καὶ μόνο ἐφόδιο χάλασα
μὰ ὡς θὰ πλέω, καλέ μου, στὴν Χαλκίδα
ὅπ' τὸ πλοῖο θὰ δίξω μέσ' στὴ θάλασσα
τὴ βαρειά τοῦ Μάταιου ἄλυσίδα.

* * *
Θὰ σὲ βοῶ θὰ μείνουμε ὄρες λέοντας
τόσα, τόσα ἀσημαντα κι' ὄραϊα.
Μὲ τὰ μάτια στὸ γαλιζιο πλέοντας
θὰ γεμίσω φῶς τὸν ἀφορέα,

* * *
Ἄντικρὸν γυαλὶ ὃ γυαλὸς καὶ πάνω του,
σὲ σαπφείρου γλάστρα, οἱ γλάροι, κρίνοι
Θὰ ἔχει ὃ νοῦς τὴ χάρη τοῦ ἀστεφάνωτου,
δίχως πῖα νὰ κρίνεται ἢ νὰ κρίνει.

* * *
Θὰ μοῦ λές—ποσιτόγνωρα φανέρωμα.
Ἱστορίες γνωστὲς γεμάτες γλύκα,
γλέντια ναυτικῶν ὡς τὸ ἡμερόωμα
γιὰ μιὰ Ζαχαρένια, μιὰν Ἀννίκα.

* * *
Καὶ θ' ἀκούω ἔσένα καὶ τὰ κύματα
—φλοῖσβος ἢ φωνὴ σου, ἢ πνοὴ σου ἀροῦρα—
καὶ ξεχνώντας τ' ἄλυτα προβλήματα
θὰ χαρῶ ξανά τῆς γῆς τὰ μῦθα.

* * *
Κι' ὅταν θὰ βοαδυάσει—ὄχ, ἔγια λέσα μας,
ἔγια μόλα, ἀδέφρι στὴν ὀρφάνια—
ὄμορφιές ἀπλές θὰ λάμπουν μέσα μας,
ὄπως στὸ γυαλὸ τὰ πυροφάνια.

Γιάννης Ρίτσος

Ἄπὸ τὴν Συλλογὴ «Πυρκαμίδες»

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
ΤΟ "ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ,"
 ΤΗΣ "ΠΡΩΪΑΣ,"
 Πληροφορίες στὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματτα»

ΚΡΙΣΕΙΣ — ΓΕΓΟΝΟΤΑ — ΣΧΟΛΙΑ

Πνευματικὰ ἤθη σύγχρονα

Παλαμικὴ... ἀστυνομία!

Καὶ πρῶτος ἀρχηγὸς τῆς ὃ καλὸς μας κ. Ροδάς, ὃ συμπαθὴς Μιχαὴλ μας. Τὰ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς.. ἀναλόγου σιολῆς, θὰ κανονισθῶν.. διὰ νομοθετικὸν διατάγματος! Πιθανῶς ξίφος τριγωνικὸ σταυρωτὸ, μετὰ χρυσοπαρῶφου βελάδας. «Πανδελόνιον» μὲ χρυσὰ παραράματα, σπιρούνια καὶ τρικανιῶ μετὰ λόφου.. Ἀποστολὴ τοῦ μελλοσούστατον σώματος ἢ καθιέρωση τοῦ Παλαμᾶ ὡς ἀθανάτου. Οἱ ἔχοντες ἀντίρρηση ἢ ἐπιφύλαξη γιὰ τὴν.. ἀθανασιότητα αὐτῆς, θὰ συλλαμβάνονται καὶ θὰ προσάγονται σὲ εἰδικὰ στρατοδικεῖα. Γιὰ τὸ παρὸν καὶ μέχρι διοργάνωσης τῆς ἀστυνομίας αὐτῆς, ὃ ἀρχηγὸς τῆς κ. Ροδάς, προβαίνει σὲ καταγγελίες δημοσία, δαχτυλοδειχόντας τοὺς.. μασώνους αὐτοὺς, αὐτοὺς.. τοὺς ἐλεεινοὺς πὸν τόσα φοβερά καὶ τρομερά βυσοδομοῦν μες σὶς μαῦρες ψυχές των κατὰ τοῦ Παλαμικοῦ.. καθεσιῶιος.

Καὶ εἶναι—πρῶτοι καὶ καλλίτεροι αὐτοὶ—οἱ ἀκαδημαϊκοὶ, κύριοι Ἰ. Καλλιτσονάκης καὶ Γρ. Σερόπουλος. Καὶ οἱ δὲ αὐτοὶ ἀνατροπεῖς τοῦ Παλαμικοῦ.. ἀθανατικοῦ καθεσιῶιος, φαίνεται πὸς δὲ συμφωνοῦν γιὰ τὸν τίτλο τοῦ ἀθανάτου πὸν ἐδόθη — ἀπὸ ποιόσ; — σὶδ μακαρίτη Παλαμᾶ. «..Τέτοιο ἐπίθετο—φέρεται εἰπόντας ὃ κ. Σερ.—μόνον ὃ χρόνος μπορεῖ νὰ τὸ χαράξει». (Καὶ θὰ λέγαμε καὶ ἐμεῖς, μόνον ἢ αἰωνιότης—ὃ χρόνος—στὴν ψυχὴ καὶ σὶς καρδιές ἐνὸς λαοῦ, κι' ὄχι ἕνας μάλιστα σὲ μιὰ πλάκα σὶδν τοῦχο).

Καὶ ὃ κ. Ροδάς, τ' ἀπινιάει—στὴν ἐφημερ. «Ἐλευθ. Βῆμα» τῆς 4)144: Πὸς εἶναι δυνατὸ τὸ ἔργο εἰδὸς ἔθνικοῦ ποιητῆ—ὅπως τὸν χαρακτηρίζει ὃ ἴδιος— νὰ μὴν εἶναι ἀθάνατος; Τὸ ἐπιχείρημα εἶναι ὅπως βλέπετε, ἀτράνταχτο. Πὸς, λόγουχάρη, μπορεῖ νὰ γίνετα κανεὶς στρατηγὸς καὶ νὰ μὴν εἶναι τὸ λιγότερο Ἀντίβας, ἢ νὰ προσαγορεύεται κανεὶς «ἐκλαμπρότατος» καὶ νὰ μὴ.. λάμπει σὰν ἥλιος; ὄραϊο θᾶταν ἀκόμα νὰ μᾶς λέει κανεὶς δι...εἶμαι εὐτυχὴς γιὰ τὴ γνωριμία σας κύριε..» καὶ νὰ μὴ εἶναι! Τὸ διάολο. θὰ μᾶς τόλεγε ψέμματα; Γιατῆ; Ποιὸς τὸν ἔβιασε;

Αὐτὰ (καὶ τὸ εὐθὺς παρακάτω. ἀ π ο κ α λ ν π τ ι κ ὃ γεγανὸς) ἐκίνησε—λέει ὃ κ. Ροδάς—στὴν ἀγανάκτησιν τοῦ μεγαλειότερου μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους! Τὸ πιστεύετε οἱσ δι τῆς—ἔστω καὶ—χαμπάρι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἀπὸ δαῦτα τὰ

βλήτα; Μὰ κι ἄ' ἔπερνε, μᾶλλον θὰ φαιδρύνονταν—θυμηδικὰ—μὲ τὰ καμώματ' αὐτὰ.

Καὶ.. τράβα κορδέλα. Νὰ ἐκεῖ (σὶδ ἀναμνησικὸ τεῦχος τῆς «Νέας Ἐστίας») πὸν ἀπὸ μιὰ παραπομπή, τοῦ κ. Σερ. σὶ τὴ σελίδα 26 «.. ἀποκαλύπτεται δι ὃ ἀκαδημαῖὸς πὸν ἠθέλησε νὰ κατεβάσει τὸν ἔθνικο ποιητῆ ἀπὸ τὸ βᾶθρο του πὸν τὸν ἔστωσε ἢ ἔθνικὴ ψυχὴ καὶ ἢ παγκόσμια συνείδησις εἶναι ὃ κ. Ἰ. Καλλιτσονάκης!»

Μπρέ.. τὸν ἄθεο!.. Μπρέ.. τὸν προδοτή! χάθησαν δὲν κρεμάλες γι' αὐτοὺς; χάθησαν οἱ φυλακὲς ἀδέφρι μας; Ἡ.. ἀγανάκτηση τοῦ «Ἑλληνικοῦ ἔθνους»—ἀχώριστη—μὲ τὴν «παγκόσμια συνείδηση» ἐκείνην, ζητᾶν ἱκανοποίηση ἐπείγουσα. Καὶ νὰ συγκροτηθεῖ τὸ ταχύτερο ἢ Παλαμικὴ ἀστυνομία. Οἱ στυγοί.. ἀθανατικοὶ ἀνατροπεῖς, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς σκιᾶς καὶ τοῦ σκοτίους...—καὶ τὰ λοιπὰ ἐννοοῦνται... οὔτεψύλλος σὶδν κόρφο τους..

Περὶ κριτικῶν γενικᾶ

Καὶ μιὰ, πὸν πολὺ γίνεται λόγος περὶ κριτικῆς καὶ κριτικῶν (μ' ὄλο τὸν κίντυνο, πὸν διατρέχουμε νὰ προκλέσουμε τὸν δίκιο κεραυνὸ τοῦ ἐπισήμου κριτικοῦ τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» κ. Θέμου Ξερχᾶ) μᾶς ἐρχεται σὶδ νοῦ ἕνα σχῆμα περιέργο, ἢ λεγομένη «τάξι» τῶν ἀνθρώπων πὸν κάνουν τὴ δουλειὰ τοῦ κριτικοῦ (δηλαδή τοῦ «εἰδικοῦ») κι' ὅπου κριτικοὶ λέγονται.

Καὶ—σὰν ἀπλοῖκοι—σικεφτόμαστε:—λέμε π. χ. «σωματετο μπουζικοκατοσ'ευσαστών» ἢ «ἐταιρία ἑλλ. λογοτεχνῶν» κι' ἐννοοῦμε τί λέμε: Ἐννοοῦμε, δηλαδή, δύο τάξεις ἀνθρώπων, πὸν εἶναι μόνον αὐτοὶ «εἰδικοί» νὰ φτιάχνουν μπουζούκια οἱ μὲν καὶ νὰ κάνουν τέχνη τοῦ λόγου οἱ ἄλλοι, ὀργανώνονται σὲ σωματαῖα καὶ συνδέσμους γιὰ τὴν προστασία τῶν εἰδικῶν ἢ γενικῶν συμφερόντων τους. Καὶ τὸ καταλαβαίνουμε καλά.

Μὰ μιὰ τάξι κριτικῶν δὲν τὴνκαταλαβαίνουμε καθόλου. Ὁ Μπουζουξῆς ξέρει νὰ φτιάχνει μπουζούκια κι' ὃ λογοτέχνης νὰ κάνει τέχνη. Κι' ὃ μὲν καὶ ὃ δὲ κατέχουν—ἔτσι, τοῦλάχιστο, ὑποτίθεται—τὴν τεχνικὴ τοῦ μπουζουκιοῦ ἢ τῆς τέχνης. Καὶ ἢ τεχνικὴ εἶναι πράγμα ἐντελὸς «ἐπιστητὸ» ζήτημα, πρὸ παντός πείρας κι' ἀσκησης. Τὸ γοδοστο, τὸ ταλέντο, ἢ «φλέβα» εἶναι—χωρὶς τὴν τεχνικὴ—κάτι ἀδύναμο, κατὶ, πὸν δὲν ἔχει καμμίαν ἀξία μονάχο του.

Τώρα ὃ κριτικός. Τὸ κᾶτ'ρχή—καὶ κατὰ τέλος—ἐννοοῦμε λέγοντας κριτικός; ἕναν ἄνθρωπο, πὸν ἀρῶ

διαβάσει ένα βιβλίο ύστερα μᾶς λέει τί γνώμη του. Τὴν κρίσι του τὴν προσωπική, δηλαδή. Αυτό τὸ πρᾶγμα μπορούμε νὰ τὸ κάμουμε ὅλοι μας, ὅσοι ξέρουμε ἀνάγνωσι κί ἔχουμε τὸν μέσον ὄρον τῆς κρίσεως (ἄκόμα κί ὅταν οὔτε αὐτὸν τὸν μέσον ὄρον δὲν ἔχουμε.) Δηλαδή (καὶ τὸ «δηλαδή»...πᾶσι στὸ ἔχουμε...) περίπου ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

Μὰ θὰ μᾶς ποῦν, ὅπως τὸ λογοτεχνικό βιβλίο, δὲν μπορεῖ νὰ τόγραφε παρά μονάχι ὁ «εἰδικός» δηλαδή, ὁ λογοτέχνης; ἔτσι καὶ νὰ τὸ κρίνει (ποῦ ἀπλοεκφραστικά θὰ πει νὰ τὸ διαβάσει καὶ νὰ πει ὕστερα τὴ γνώμη του) δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κάμει ἄλλος παρά ὁ κριτικός; καὶ τότε μεῖς θὰ τοῦ; ποῦμε: Αὐτὰ ποῦ λέτε εἶναι ξόρκια. Γιά τὸν ἀπλοῦστατο λόγο: Γιά νὰ κρίνει κανεὶς ἕνα μπουζούκι (κατασκευή, στερεότητα, ὕλικά κ.τ.λ.) χρειάζεται νᾶναι (αὐτός) εἰδικός; νὰ ξέρει ἀπὸ μπουζούκια καὶ τέτοια, δηλαδή νᾶναι κί αὐτός—τέτοιων πραγμάτων—μάστορας. Ποῦ πνακεῖ πάλι νὰ κατέχει τὴν σχετικὴ τεχνική.

Μὰ γιὰ νὰ κρίνει κανεὶς ἕνα βιβλίο λογοτεχνικό, δὲν εἶναι ἀνάγκη νᾶναι κί αὐτός; λογοτέχνης; (ἂν δὲν εἶναι, μάλιστα ἀκόμα κίλλιτερᾶ.) Δὲν εἶναι, δηλαδή, ἀνάγκη νὰ κατέχει τὴν τεχνικὴ τῆς τέχνης τοῦ λόγου. Γιατί ἡ τεχνικὴ αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη, ποῦ τὰ προϊόντα τῆς εἶναι γιὰ ὅλους μας. (Ἡ τέχνη ἀποτείνεται σὲ ὅλους.) Τούλάχιστο σὲ ὅλους ποῦ ξέρουν ἀνάγνωσι κί ἔχουν τὸν μέσον ὄρον τῆς κρίσις. Φτάνει νὰ διαβάσουν ἀπλῶς ἕνα τέτοιο βιβλίο καὶ θάχει ὁ καθένας τὴ γνώμη του. Ὅταν τὴ γνώμη τους αὐτὴ τῆς διατυπώσουνε (γραπτῆ ἢ προφορικῆ ἀδιάφορο) τότε ἡ γνώμη τους λέγεται κρίσις ἢ (ἂν προτιμᾶτε) κριτικὴ.

Ἔτσι, λέγοντας κριτικός (ποῦ θὰ πει «εἰδικός μπουζουκιῶν») καταλαβαίνουμε: Μὰ ἀκούοντας τεχνοκριτικός (εἰδικός δηλαδή, τῆς τέχνης) δὲν ἐννοῦμε τίποτα.

Εἶναι σὰν νὰ λέγαμε κριτικός (ἢ εἰδικός) τοῦ.. διψάσματος ἢ κριτικός (ἢ εἰδικός) τοῦ.. ξυρίσματος!

Μὰ ἀπὸ (ἀπαράλλαχτα ὅπως μπορούμε νὰ κρίνουμε, οἰκόθεν) μπορούμε νὰ διψάμε ἀπαράλλαχτα καὶ νὰ... ξυρόμαστε ἐπίσης, φυσικά δὲν χρειάζεται καμμία εἰδικότητα, (δηλαδή καμμία ἀσκησι) ποῦ νὰ μᾶς πειθεὶ ὅτι τώρα διψάμε, ἢ ὅτι τώρα ξυρόμαστε! τὸ καταλαβαίνουμε μονάχοι μας;

Καὶ θάταν ἐπίσης; σπαραξικάρδιο ν' ἀκούγαμ' ἔξαρνα ὅτι (καθῶς ἢ ἐνωσις ἐλλήνων θεατρικῶν καὶ μουσικοκριτικῶν—τί θὰ διέφερε;) συστήθηκε ἐνωσις ἐλλήνων εἰδικῶν τοῦ φτερινίσματος, ἢ σύνδεσμος ἐλλήνων εἰδικῶν τῆς λιγούρας!...

Τὰ καλλίτερα κινηματογραφικὰ ἔργα προβάλλονται στὸ «ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ»

Μουσικό προῶν

Στὴν αἴθουσα τοῦ «Κεντρικοῦ», ποῦ ἦταν ἀσφυχτικὴ γεμάτη, παρουσία τοῦ Γερμανοῦ Διοικητοῦ, ὁ Γιάννης Κωτσόπουλος, με τοὺς λοιποὺς ἐρασιτέχνας Καλλιτέχνας του, μᾶς ἔδωσε με τὴν πρωτοτυπία τοῦ πλοῦσιου προγράμματός του, λίγες ὥρες εὐθυμίας καὶ χαρᾶς.

Ἐνα πειθαρχημένο σύνολο σὲ μιὰ μικρὴ ὀρχήστρα με ἐπικεφαλῆς τὸν ἴδιον, ἐξαιρετικὸ συμπολίτη καλλιτέχνη μας Γιάννη Κωτσόπουλο, ποῦ μπόρεσε, χάρις στὴν πλέρια θεωρητικὴ του κατάρτησι, νὰ ἀποδώσει ἀψογα τὰ Σόλα τόσο στὸν ἀκοντεῶν ὄσο καὶ στὸ πιανο. Μᾶς ἔδωσε ἔτσι τὴν βεβαιότητα νὰ πεισοῦμε πῶς ἡ Χαλιῖδα μας δὲν στερεῖται καλλιτεχνῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν εὐγενικὴ διάθεσι νὰ μὴν ἀδρανοῦν στίς δύσκολες στιγμῆς ποῦ περνᾶμε. ἀλλὰ νὰ ἐργάζονται με πίστη γιὰ τὴν ἀνύψωσι τῆς τέχνης.

Ὁ Γιάννης Κωτσόπουλος, στίς φλέβες τοῦ ὁποῦ τρέχει τὸ καλλιτεχνικό αἷμα, ποῦ τοῦ κληρονόμησαν ὁ παππούς του καὶ ὁ πατέρας του (ποῦ μᾶς ἔχουν ἀρίσει ἀλησμόνητες στιγμῆς), εἶναι ἀριστος ἐκτελεστής ἀλλὰ συγχρόνως καὶ καλὸς συνθέτης, ποῦ με τίς δύο πρώτες συνθέσεις του, ποῦ ἐξετέλεσε διὰ πρώτη φορά, ἔδω, μᾶς δίνει ἀπειρεὶ ἐγγυήσι, γιὰ τὴν μελλοντικὴ του ἐξέλιξι.

Ὁ κ. Μανώλης Μικρόνης στὸ βιολί πολὺ καλὸς τόσο ὄσον καὶ ὁ κ. Μίμης Κωτσόπουλος στὸ πιάνο. Ὁ νεκρὸς κ. Χρ. Ἀστερίου στὴν Γ' ἄξ καὶ ὁ κ. Τάκης Κωντογιώργος στὸ δεύτερο ἀκοντεῶ. Γιά τὸν καρνετίστα κ. Ἡλ. Κουτᾶκο δὲν ἔχουμε παρά νὰ ἐπαναλάβουμε πῶς εἶναι ἕνας; πεπειραμένο, μουσικός.

Ὁ ντιζέο κ. Γ. Κορώνης θὰ ἔβγαζε περισσότερο ἀσπροπρόσωπο τὸν πρεσβύτερο Κορώνη (τὸν ἔακουστο Μιχαλάκη μας) ἂν δὲν πῆθαινε τὸ τρακ τοῦ πρωτορανερωτου. Συμπτωμα, ἀπὸ τὸ ὅποιο δὲν ἀπηλλάγη καθόλου καὶ ὁ ἐν «μελωδικαῖς περιπετεῖαις» συνάδελρός του κ. Π. Σκαρπᾶθιος.

Ὁ Φ. Γιόρης (κ. Βρετιάνος) ὡς Κομπερασιέ μᾶς ζέστανε ἀρετὰ με τὰ καλαμπούρια του, τόσο, ποῦ κοντέψαμε καὶ ἐμεῖς νὰ χάσουμε τὸν υπούσουλα, ὅπως ὁ ἀεροπόρος του, ποῦ ἔψαχνε νὰ βρῆ τὴν Ἀθήνα. κ.

Καὶ ὁ Ντέ—Κάρο

Ὁ διάσημος Ἑλληνας βαρύτονος Ντέ-Καρό (κ. Δημ. Καραπόπουλος) γιὰ τὴν τέχνη, τοῦ ὁποῦ ὁ διεθνὴς τύπος ἔχει γράψει, ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρό, τὰ καλλίτερα λόγια μᾶς ἔδωσε στὸ «Κεντρικόν» ἐπίσης, τὸ θεσιτάλ του μ' Ἑλληνικά καὶ Γερμανικά τραγοῦδια, καταχειροκροτηθεῖς.

Τὸ λυπηρὸν εἶναι ποῦ ὁλόκληρη τὴ Χαλιῖδα δὲν μπόρεσε νὰ βοεῖ ἕνα πιάνο γιὰ νὰ ἔχει συνοδεία στὸ τραγοῦδι του. Εὐτυχῶς ποῦ ὁ εὐγενικὸς κ. Κωτσόπουλος, μπόρεσε, με τὸ ἀκοντεῶ, ποῦ διέθετε, νὰ τὸν βοηθήσῃ.

— Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ —

Φοῖβου Δέλφι: «Ὁ ἄνθρωπος με τὴ τσάπια» Ποιήματα—Ἀθήνα 1943

Τοῦ ἴδιου: «Ὁ ἄνθρωπος τῆς Γῆς» Ποιήματα καὶ πρόξα—Ἀθήνα 1943

Κί ὁ Φοῖβος Δέλφης, δὲν εἶναι νεοφανέρωτος στὰ καλλιτεχνικά γράμματά μας. Πολὺ πρὶν νὰ μᾶς δώσει σὲ βιβλία, τοῦ; στοιχοῦ; του καὶ ἄλλη ἐργασία, ἔβλεπα δικῆ; του δουλειῆ; σὲ περιοδικὰ δῶθε;—κεῖθε; Γιά πρώτη φορά—ἂν δὲν κάνω λάθος—μᾶς ἔδωσε μιὰ ποιητικὴ συλλογή τὰ «Βουκολικά» με—εἶδος πρόλογου—τὸ πρῶτο τῆς ποίημα, τοῦ κ. Ἁγγ. Σικελιανοῦ, ἀριερωμένο σ' αὐτόν, ὅπου ἔκ. Σικελιανός—«πατέρας καὶ ἱερέα; μαζι»—τοῦ δίνει τὴν εὐχή: «..Πιστὰ ν' ἀνέβει τὸν τρανὸ τὸ δρόμο ὅπ' ἀνηφορεῖ

Καὶ πάντα περιμένει
Τοὺς φίλους ποῦ θὰ χτίσουνε τοῦ Θεοῦ τὴ χώρα τὴν ἱερὴ
Τὴν ἀλησμονημένη »

Αὐτόν τὸ δρόμο τὸν τρανὸ ποῦ ὀδηγεῖ «τοῦ; λίγου.» αὐτοῦ; μὰ ποῦ—στὴν ἀναλογία—εἶναι αὐτοὶ οἱ πολλοὶ πῶ; περσότεροι) παρόλη τὴν θερμὴν σῶτὴν εὐχή καὶ τὴ σύσταση, δὲ φαίνεται πρόθυμος νὰ τὴν περπατήσῃ ὁ Δέλφης. Παρὰ ὅτι θὰ πάρει τὴν πλατεῖα λεωφόρο τοῦ «Ὀλύμπιου» Γιαῖτε (ὅπου, κάτω ἀπὸ φίλβες ρωμαντικῆ; καὶ δαρνοστεφανομένη; ἀψίδες—μακάριοι «πεπεισμένοι» καὶ πρᾶσι—πηγαίνουν οἱ «μεγαλόπρσποι» οἱ ἄλλοι) μᾶλλον πῶ; ἴ ἀκολουθήσει μοιάζει αὐτός τὸ ἐρημικὸ μονοπάτι τοῦ «Ἀγίου» Ταγκόρ. Ἡ ποίησὴ; του, ἀναχωρητικὴ—μ' ὀλη τὴν πῶ; κίλη σημασία τῆ; λέξῆ;—ραίνεται ἀποτραβηγμένη κί ἀνυποπιτη με; στίς κρυπῆ; χαρῆ; τῆ; ρωμείκη; γῆ; σ αὐτόν τὸν ἐξωτικὸ κραδασμὸ τοῦ χορταριοῦ καὶ τῶν ὀργων. Ἡ μεγάλῃ μητέρα—ἡ Γῆ—εἶναι ὁ μοναδικὸς κόσμος τῆ; δικῆ; του περιέργεια; καὶ μνήμη; ἢ μόνη χαρά, χαρὰ ταπεινοῦ σκαρβαλοῦ, ποῦ με παρθένο τὸ ἐνστιχτο καὶ δίχως ἀνάμνηση ἄλλη, αὐτός—μακρυὰ ἀπὸ τίς πολιτεῖ;ες ποῦ τοῦ τραγοῦδι;νε δεχθεῖ—κυλάει ἠδονισμένο; μιὰ χρυσὴ μπάλα—τοῦτο;—ρωτός. Εἶναι ὀλος εἰδύλλιο, παιγνίδι, φλογάτη; σαύρας στί;ς χλό;ες. Μᾶλλον ὀχι τόσο Θεόκριτος, παρά περσότερο ἕνα εἶδος Κρυστάλη, ἀλλὰ Κρυστάλη—παράβουνίσου—τοῦκάμπου. Οἱ Θεοὶ του—εἰδῶλα τῶν ἀγγῶν καὶ τοῦ λόγγου—εἶναι σὰν σκαλισμένοι σὲ ξύλο, ξόανα ἀρενωπά καὶ γλαρά. Πάρρα Πάνας αὐλητῆ; ἢ Ἀπόλλωνας, αὐτός μοιάζει «λυράρη;» ποῦ παίζε;ι στὸ πασίχαρον ὀργανο τίς ἀ-

γοτικῆ; νοσταλγί;ες.
«..Μὲ φίλεφταν παλιὸ κρασί σταφίδες
σῦκα μελάτα καὶ τυρὶ
καὶ τσάγαλα μοῦ σπάσαν.»

Προσωπικότητα εἰδῶλοατρικῆ, φωτεινὴ καὶ πεινασμένη, ἡ ποίησὴ; του θυμίζει τὴ Δημήτρα, ὅταν ὄραία καὶ λαίμαργη, φιλοξενήθηκε στὸ καλύβι τῆ;ς γερόντισσας Βίβως.

«Τὴ λυγερῇ ζηλέβω σου Λενιὼ κεφαλοδέση
στ' ὀλόμαδρο κεφάλι σου με τὴ γλυκειὰ χωρί-
στρα.
Πῶ; σοῦ ταιριάζε;ι τ' ὀμορφο Λενιὼ τὸ κου-
[γιουροῦκι,
τὰ φρύδια σου με σράζουνε, τὰ μάτια σου με καῖνε.»
Εἶναι ἕνας...εὐγενῆ;ς Φιλισταῖος τοῦ στίχου, ἕνας ἐξάσιος...χωριάτη;... «Πιστεῦω στή θρησκεία τῆ;ς γῆ;ς» γράφει ὁ ἴδιος. Καὶ εἶναι ἕνας φανατικὸς τῆ;ς θρησκεία; αὐτῆ;ς, αὐτῆ;ς ποῦ κίνησε με τὸ ἰνὶ τοῦ Ἡσίοδου καὶ πᾶει τώρα με βενζινοκίνητο ἄροτρο...

Οἱ νέοι μας ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΑΤΑ

Φίλε, ἀπλὰ κί ἀδιάφορα εἰπωμένα
τὰ χαιρετίσματά σου μ' ἔχουν φιάσει,
ἔτσι, σὰ φύλλα ὀχρὰ ξεφυλλισμένα,
ὕστερ' ἀπ' ὀμορφο κί ὀλόχαρο γιορτάσι.

Σ' ἀπλὸ κί ἀνάλαφρο ἠχο παραπόνου
στὴν ψυχὴ μου ὀλόπικρα σταλάζουν,
μέ;ς ἀπ' τὴ γλύκα τ' ἀπαλοῦ τους τόνου,
ἔτσι, σὰ νὰ δειλιᾶν καὶ νὰ δισιάζουν.

Φίλε δὲ θὰ σοῦ πῶ μ' ἀτιοῦ;ς τοῦ;ς στίχους
πῶ; τὴ φωνῆ; σου ἄκουσα μουσικά.
Κλείνουν τὰ χαιρετίσματά σου ἄμειρωτο;ς ἠχους,

ἠχους ποῦ ἀπὸ τραγοῦδι ἐγίναν κλάμμα,
μὰ καὶ σὰν κλάμμα ἠχοῶν μεδυσιτικά
με ὀβυσμένους ἀντίαλους, ἀντίμα....

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΑ
«Ὀλιβερῆ;ς ἱστορί;ες» — Ποιήματα - Διηγήματα—Κῶσῆ;ς
Γλυκοῦ καὶ Τάκη Φοῦφα.

Τὸ Ταχυδρομεῖο μας

Δαν Έλ. Γερ., Ένταυθα. Ἡ κρίση μας γιὰ τὰ πρῶτα σας τραγούδια ἦταν—τ' ὀλιγότερο—εὐκρινής. Γιὰ τὴν καινούργια ἔργασιά σας καὶ τὴν συνδρομὴ σας, σὰς εὐχαριστοῦμε θερμὰ. Τὸ σονέτο σας—ἀλήθεια πὼς καταπιαστήκατε μ' αὐτὸ τὸ εἶδος;—«Χαιρετίσματα» δημοσιεύεται.

Κον Άντ. Δεκόπουλον, Ἀθήνας. Σὰς εὐχαριστοῦμεν θερμὰ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας, τὰ καλὰ σας λόγια, τὴ συνεισφορά σας καὶ τὴ συνδρομὴ σας.

Κον Φοῖβον Δέλφην, Ἀθήνας. Σὰς εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ ὅλα. Ὁ Γιάννης μας, ὀλόθερμα σὰς χαιρετάει. Στὸ προσεχές ἢ ἀφιέρωσι.

Κον Γ. Σακελλίωνα, Βόλον. Σὰς εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια καὶ τὴν συνδρομὴ σας. Ἡ «Ἐλπίδα» σας καλὴ δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ, ὅμως, ἀπόλυτα.

Κον Τ. Φούφαν, Ένταυθα. Σὰς εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὴς «Θλιβερὲς Ἱστορίες» διὰ τὴς ὁποῖες θ' ἀσχοληθῆ εἰδικῶς ὁ κριτικὸς μας. Γιὰ τοὺς ξένους «Σκλάβους» σας μὴν ἀνησυχεῖτε.

Κον Κάδμον Φαίδιμον, Ένταυθα. Χαιρόμεθα πολὺ, πὸ μὲ τὴν νέαν ἔργασιά, πὸ μᾶς στείλατε φανερώναται ἢ σταθερὴ ἐξέλιξι σας.

Κον Κ. Καλλιάν, Ἀθήνας. Ἡ ἀποστολὴ δοκιμῶν—ὕπὸ τὰς παρούσας συγκοινωνιακάς καὶ τυπογραφικὰς συνθήκας—καθίσταται ἀπολύτως ἀδύνατος.

Ἐλήφθησαν οἱ πάρα κάτω συνδρομὲς γιὰ τὴς ὁποῖες κ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ τοὺς ἀποστολεῖς των.

Χαλκίδος: Σεβασμ. Μητροπολίτης Κος Γρηγόριος δραχμὰς, 50,000. «Κλωστοῦφαντήρια» 150,000. Γάσσοι Παπαγεωργίου 25,000. Ἄγ. Τράστας 25,000. Γ. Κορώνης 24,000. Γ. Σαρηγιάννης 25,000. Ἄντ. Λεγοθέτης 24,000. Δ. Ἐλ. Γκριτζᾶ 25,000. Γάσσοι Γαλανόπουλος 25,000. Δ. Ντοβίνος 15,000. Κ. Δαῖναβᾶς 12,000. Ἰω. Καραδήμας 10,000. «Σωματεῖον Ἐργατῶν Ἐπράς» 12,000. Γ. Νικολάου—Ἄνουφαντῆς 25,000. Παντελῆς Παπαγεωργίου 6,000.

Ἀθηνῶν: Εὐρ. Τζουμέρτης 24,000. κ. Ἐλ. Πόταρη 24,000. Θωμ. Θανακέος 24,000.

Βόλου: Δημ. Βαλιάντζας 24,000. Κ. Χερτούρας 6,000. Καμαρίτσας: Βασ. Ξηντάρας, 15,000.

Μύτικα: Ἐλευ. Λεμπέσης, 25,000.

Κατερίνης: Γ. Δ. Βράκας 21,000.

Καρύστου: Νικ. Δεληγιάννης 25,000.

ΚΙ' ΑΛΛΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΩΪΝΟ

Στὴς 12 Μαρτίου θὰ δοθῆ τὸ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΩΪΝΟ τοῦ κ. ΓΙΑΝΝΗ ΚΩΓΣΟΠΟΥΛΟΥ. Μὲ ἐντελῶς νέον πρόγραμμα: Ὁρχήστρα 12 δογάνων κ. λ. π. Συμμετοχὴ 15 ἐρασιτεχνῶν τῆς πόλεως μας—ἰδυγενῶς προσφερόμενων. Εὐχαρίστως ἀναμένεται τὸ δεύτερο ΜΟΥΣΙΚΟ ΠΡΩΪΝΟ μετὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πρώτου.

ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ

ρονόμοι τοῦ ἔργου του θὰ τιμοῦμε πάντοτε μέσα στὴν πλοῦσια ἠθογραφία του τὸ ἀποστάλαγμα τῶν ζυμώσεων πὸ συντελέστηκαν μέσα στὰ ἄθνα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ του καὶ θὰ χαιρόμαστε τὰ δῶρα πὸ μᾶς χάρισε μὲ τόση ἀγάπη. Ἡ πνευματικὴ δημιουργία του βέβαια δὲν δμοιάζει ἀστὲρι πρώτου μεγέθους· καὶ οἱ δοῦζοντές του δὲν ἔχουν πλάτος μεγάλο· εἶναι πολὺ στενὰ δεμένος μὲ τὴ γενέτειρά του καὶ βλέπει πάντα ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τοῦ θρυλικοῦ Μεσολογγιοῦ. (4) Μὰ ἡ συνολικὴ του ὑπόστασι μὲ τὴν ἠθικὴ καὶ τὴν πνευματικὴ τῆς ἀριότητα, σεμνὴ καὶ ἀπέριττη ὑψώζεται ἐπάνω ἀπὸ τὸ μέτριο ἀνάστημα, τὴ μεσημβρινὴ πονηρία, τὴν ἐπιτηδευμένη σοφία, τὴ φιλόδοξη μετριότητα.

(στὸ ἐπόμενο τὸ τέλος)

Κ. Μ. ΚΑΛΛΙΑΣ

(4) Στὸ γράμμα του τῆς 21)10)42 πρὸς τὸ Μαλακάση («Νέα Ἐστία» ΑΓ' σελ. 700) γράφει γιὰ τὸ Μεσολόγγι... «μοῦ ἔδωσες τὴς γνησιώτερες καὶ τὴς πὸ ἀγαπημένες ἐμπνεύσεις μου».

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝ. ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἐύρωμε—οἱ περισσότεροὶ τοῦλάχιστο—πὸς στὴν πόλι μας λειτουργεῖ τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ψυχὴ τοῦ ὁποῖου εἶναι μία ἀπὸ τὴς εὐγενέστερες Δέσποινες τῆς Χαλκίδος: ἡ κ. Κατίνα Ἄνδρ. Σταϊκίδη. Τὸ τμήμα τοῦτο, πρὸς ἐνίσχυσί του, ὀργάνωσε μία συναυλία (ἀπὸ εὐγενικὰ προσφερθέντες ἐρασιτέχνες) πὸ δόθηκε τὴν Κυριακὴ 20)2) 44, στὸ κομψὸ θεατρικὸ «Κεντρικὸ».

Τὴν συναυλία πρόλογισε ὁ γιατρός, τοῦ πάρα πάνω τμήματος, κ. Ἄγ. Λεμπέσης, τοῖσας ἰδιαιτέρως τὰς προσφερομένους ὑπὸ τοῦ Ἑλλην. Ἐρ. Σταυροῦ ὑπηρεσίας καὶ ἰδίως τὸ τμήμα αἰχμαλώτων, πὸ κατορθώνει, ἀπὸ τὰ μακρυνότερα βᾶθη τοῦ κόσμου, νὰ πέρνει εἰδήσεις ἀπὸ αἰχμαλώτους Χαλκιδέους πρὸς τὴς οἰκογένειάς των.

Τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας διαλεχτὸ καὶ βαρὺ, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεῖς. (Μπετόβεν, Μότσαρτ, Σοπέν κ.λ.π.) ἐξετελέσθη μὲ δεξιότητι ἀνέλπιστη· καταχειροκροτηθέντων τῶν εὐγενῶν ἐρασιτεχνῶν ἐκτελεστῶν, ζυηρά.

Γενικὰ κυριάρχησε τὸ ἀ' βιολί τοῦ καθηγητοῦ τῆς μουσικῆς στὸ Γυμνάσιον, κ. Μιχ. Δευτεραίου, χωρὶς καὶ νὰ ὑστερήσουν καθόλου καὶ οἱ λοιποὶ ἐκτελεστῆς: Δ)νὶς Ἀνουῦλα Ρούσσου, (πιάνο), Κα καὶ Δ)νὶς Μπουγατιώτη (β' βιολί), Α. Σταθάρης (βιολοντζέλλο) καὶ Ἄγγ. Μάλλιος (σόλο πιάνο).

Ὁ τελευταῖος στὴν ἐκτέλεσι τῆς Polonaise (παρὰ τὴν παράλειψι τῆς εἰσαγωγῆς) καὶ τοῦ «Γκιώνη» ὑπῆρξε πραγματικὰ ἄσφογος.

Ἡ δοθεῖσα συναυλία εἶχε, μέσα στ' ἄλλα καλὰ, καὶ τὸ ἐξῆς ἀγαθὸ: διέψευσε κείνους πὸ πίστευαν πὸς τὸ κοινὸ τῆς Χαλκίδος δὲν εἶναι προετοιμασμένο γιὰ βαρεῖα μουσικὴ. Καὶ εἶναι ἀλήθεια πὸς καὶ στὸ ἀκροατήριον τῆς συναυλίας, περὶ τῆς ὁποίας ὁ λόγος, σημειώθηκαν μερικὲς παραφωνίες. Συγκρινόμενα, ὅμως, τὸ ἀκροατήριον τοῦτο, μ' ἀκροατήρια ἄλλων καλλιτεχνικῶν ἐμφανίσεων, στὸ ἴδιο θέατρο, ὑπῆρξε πολὺ καλὸ. Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ ἐξαρθῆ ἰδιαίτερα ἡ συμβολὴ τῶν κοσμητῶρων· κ. κ. Κ. Ρούσσου καὶ Γ. Κωσταράγκου, πὸ στὸν... ῥόλο τους ὑπῆρξαν ὑπέροχοι· κ' ἐκράτησαν τάξι παραδειγματικὴν.

Τὴν συναυλία ἐτίμησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Γρηγόριος, ὁ κ. Νομάρχης, ὁ κ. Δήμαρχος, ὁ κ. Διοικητῆς τῆς Στρ. Γερμανικῆς Διοικήσεως μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του, οἱ λοιπὲς ἀρχὲς τῆς πόλεως διαλεχτῆς κυρίες καὶ δεσποινίδες καὶ πᾶμπολοι ὀπαδοὶ τῆς βίαιας μουσικῆς τέχνης, πὸ μιλάει στὴ γλῶσσα ὄλων τῶν λαῶν.

Z.

ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Μὲ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ παρόντος φύλλου θὰ ἐκδοθοῦν, πρὸς εἰσπραξίν, καὶ ἀποδείξεις συνδρομῶν τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» τοῦ πρώτου ἐξαμήνου τοῦ 1944.

Παρακαλοῦνται θερμὰ, οἱ κ.κ. συνδρομηταί, ὅπως καταβάλλουν προθύμως ταύτας, ἐνισχύοντες ἡμᾶς εἰς τὴν ἐκδοσίν τοῦ περιοδικοῦ.

Ἰδιαιτέρως παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί Ἀθηνῶν, ἐπαρχιῶν καὶ ὑπαίθρου Εὐβοίας, διὰ τὴν ταχεῖαν ἀποστολὴν τῶν καθυστερουμένων συνδρομῶν των.

ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΩΝ

Πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ τόσο ἀνέλπιστου καὶ πρόωρα ἀπεθάνοντος τοῦ μάταιου τοῦτου κόσμου, πρώην πρόεδρου τῆς Κοινότητος Ψαχνῶν, ἀλησμόνητου Γάσσου Εὐγκη, τοῦ ἀλτροῦστοῦ αὐτοῦ ὑποδειγματικοῦ Κοινοτικοῦ ἀρχοντος κ' ἀνωτέρου ἀνθρώπου, ἐκφράζομεν τὰ πλέον ἐγκάρδια συλλυπητήριά μας.

Ψαχνὰ 20—2—44

Οἰκογένεια Σπύρου Κούρκουλα